

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Hedda Lingaas Fossum
heddaf@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

Vær lesbisk!

PRIDE
Jorunn Friis
Reset og
Mimi Shikerina

Pride er en tid for å være sint og glad på samme tid. Vi feirer våre rettigheter, men erkjenner også at kampen for seksuell frigjøring, for at vi skal kunne leve i en verden der kjønn ikke må styre hvilken retning vi skal gå.

Fortsatt brukes «lesbisk» som et skjellsord. Særlig mot feminister, kvinner som bryter med kjønnsstereotypene og kvinner som tar plass. Mange vil argumentere med at det ene ikke henger sammen med det andre, men i stedet for å bruke energi på å skille begrepene, kan vi ikke heller omfavne dem?

For «lesbofobien» rammer ikke bare lesbiske, men hele samfunnet. Den skaper frykt for å skille seg ut, for å bryte med kjønnsnormene, for å ta plass. Derfor er det trist at også en del feminister bruker energi på å bevise at «de ikke er lesbiske». Hvorfor er det så farlig om noen tror du er lesbisk?

Vi i Kvinnefronten og Jentefronten vil hylle kvinner som tar plass. Sinte kvinner og glade kvinner. Kvinner som sier ifra. Lesbiske feminister sammen med kvinnebevegelsen har banet vei og kjempet for våre rettigheter! Lesbisk er et ord med masse forskjellig innhold og uttryksformer og vi bør si ja takk til alle varianter. Om du lever lesbisk, er lesbisk, utforsker det lesbiske. Uansett. Ja takk til å være lesbisk på Pride!

Jorunn Friis Reset,
Kvinnefronten
Mimi Shikerina,
Jentefronten
post@kvinnefronten.no

Nye retningslinjer for Nav svekker rettighetene til midler

Ny innvandring

KRONIKK

Ingrid Husevåg
Døskeland

2. februar publiserte Arbeids- og velferdsdirektoratet «Veileder for Nav-kontoret ved vurdering av lovlig opphold for EØS-borgere». Den nye veilederen er nasjonal, og sikrer en lik behandling ved alle landets Nav-kontor. Imidlertid innebærer den også en reell og betydelig innstramning av tilgangen til velferdstjenester for europeiske borgere uten vedtak om varig oppholdsrett i riket, som krever minimum fem års botid. Innskjerpelsen vil i særlig grad ramme den økende andelen midlertidig ansatte og deres familier.

Veilederen er på flere områder svært problematisk. I ytterste konsekvens kan en praksis basert på denne undergrave sentrale målsettinger i sosialtjenestelovens formålsparagraf, som å «bidra til sosial og økonomisk trygghet», og særlig å «bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud» (Sosialtjenesteloven § 1). Det legges opp til en praksis som kan føre til en utvikling av A, B og C lag i arbeids- og samfunnsliv.

Veilederen representerer en endring i praksis fra at søkere fra EØS-land må dokumentere lovlig opphold, til at Nav skal foreta en selvstendig vurdering av personens oppholdsgrunnlag.

«Lovlig opphold» i Norge er et inngangsvilkår i en rekke bestemmelser som regulerer velferdsytelser og -tjenester. En av grunnene til at dette bekymrer, er at Nav

ikke innehar særlig kompetanse til å skulle vurdere vilkårene for opphold etter utlendingslovens regelverk for EØS-borgere. Av egen erfaring, som rådgiver for EØS-migranter, kan jeg si at dette ikke alltid er en rett frem vurdering, særlig der personer faller utenfor de vanlige boksene.

Definisjonene på veilederens siste sider gir ytterligere grunn til bekymring. Her fremkommer det at midlertidige ansettelser ikke skal inngå i beregningen av om en EØS-borger har hatt lønnet arbeid i Norge i mer eller mindre enn ett år. Dette er av betydning da en EØS-borger som har jobbet i ett år fremdeles vil anses som «arbeidstaker» etter loven, og dermed bevare sitt oppholdsgrunnlag, såfremt de er ufrivillig uten arbeid og har meldt seg som arbeidssøker hos Nav. Har man ikke hatt mer enn ett års arbeid, er man kun «arbeidstaker» seks måneder frem i tid (Utlendingsloven, § 112).

Regelen følger av instruks AI-1/2015 fra Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) som sier at arbeidsforhold som «bygger på midlertidige tilsetninger» ikke kan inngå i beregningen av arbeidsperiode.

Instruksen kom som svar på UDIs forespørsel om en klargjøring av om ettårskravet forutsetter sammenhengende arbeid eller kan beregnes over en lengre periode. Selv om UDI anbefalte det første tolkningsalternativet, valgte ASD å instruere om en strengere fortolkning med restriksjoner som går langt utover forvaltningens anbefaling.

Denne forskjellsbehandlingen mellom midlertidig og fast ansatte fremstår som vilkårlig, og med lite grunnlag i utlendingsloven eller i EØS-regelverket som ligger

UTENFOR: Navs nye retningslinjer legger opp til to typer borgerskap hvor arbeidsinnvandrere med midlertidige stillinger ikke er fullverdige medlemmer av samfunnet, skriver forfatteren.

FOTO: CHRISTOPHER OLSSØN

bak. Det er selvsagt dramatisk på et individnivå, hvor en person som har bodd og jobbet i Norge over flere år med midlertidige kontrakter risikerer å få beskjed om at man ikke er medlem av folketrygden etter seks måneder som arbeidsledig, og at man heller ikke har rett på noen ytelser fra sosialtjenesten.

På et samfunnsnivå vil imidlertid innskjerpningen som instruksene innebærer kunne være kritisk. Regelen som differensierer mellom fast og midlertidig arbeid legger opp til to typer borgerskap hvor arbeidsinnvandrere med midlertidige stillinger ikke er fullverdige medlem-

mer av vårt samfunn, og underminerer den solidariske samfunnsmodellen Norge bygger på.

At det settes et så tydelig skille mellom midlertidige og faste arbeidsforhold i tilgangen til offentlig velferd blir særlig betenkelig når regjeringen i samme periode har gått aktivt inn for å gi økt adgang til midlertidig ansettelse.

Den nye praksisen kan fremstå som et forsøk på å utøve innvandringskontroll gjennom sekundærlovgivning. Nav sin vurdering får ikke betydning for utlendingsmyndighetene, og de som berøres vil ofte havne i et

OVERHØRT

twee jeg er så glad for at jeg turte å stå imot presset om at man må være naturlig, og gikk min egen vei.

Stina Bakken, angivelig Norges mest populære blogger, på minmote.no

Pride er et sexfiksert helvete som kun har fokus på sølvtanga, glitter og synd på flåte, mente de. Slikt blir jeg så forbanna av,

fordi bak sølvtanga, sex og deilig flåte-skrull finnes noe av det viktigste med homobevegelsen, nemlig de som tør å flytte grenser, være annerledes og som står i sin egen legning.

Programleder Morten Hegseth Riiber til Se og Hør

De må henges ut til spott og spe, og så bør de bli tjoret og reimet fast til en stol, med spiler i

øyene, og tvunget til å se på mennesker som virkelig lider, med ekte smerter, som har ordentlig vondt i både kropp og sjel.

Egon Holstad om filming i fotball, i VG

Wara har heller ikke svara.

Dagbladet er ikke imponert over justisministerens plan mot ungdomskriminalitet

MER DEBATT NESTE SIDE >>

tidig ansatte arbeidsmigranter fra EØS-land.

gskontroll?

slags limbo hvor utlendingsmyndigheter ikke vil revurdere eller håndheve eventuelt brudd på oppholdsgrunnlag. Samtidig avskjæres de fra tjenester fra NAV og levnes uten økonomisk og sosial beskyttelse.

Å ville føre kontroll med innvandringen fra EØS er et legitimt ønske og formål. Imidlertid må dette gjøres gjennom endringer i utlendingsloven og internasjonale avtaler. Et forsøk på å regulere EØS-innvandring gjennom å redusere denne gruppens tilgang på tjenester og ytelser fra det offentlige både fjerner gulvet i arbeidslivet og tilrettelegger for sosial dumping, samtidig som

man drastisk reduserer denne gruppens samhörighet og skattemoral.

Praksisen kan ha betydning for blant annet ytelser fra sosialtjenesten, AAP og uføretrygd samt familierelaterte ytelser som barnetrygd og ytelser ved fødsel og adopsjon.

Disse foreldrene og forsørgerne er fra før sårbare i arbeidsmarkedet og har ofte lite slekt eller øvrig nettverk å spille på. Ved å avskjære de fra velferdsytelser basert på hvilken type arbeidskontrakt de har, risikerer man å skape et samfunn hvor enda flere barn vokser opp med fattigdomsproblematikk.

Forskjellsbehandlingen i det offentlige velferdssystemet mellom fast og midlertidig ansatte, kan etter en streng tolkning av regelverket, gjelde helt frem til en EØS-borger har fått innvilget varig oppholdsrett. Dette kan man oppnå tidligst etter fem år, og kun hvis man kan vise til arbeid eller annen likestilt inntekt under hele oppholdet.

Situasjonen tjener verken de som skal etablere seg som nye borgere i Norge eller for Norge som samfunn – kun useriøse aktører som vil utnytte de sårbare.

Ingrid Husevåg Døskeland, rådgiver og prosjektleder ved Stiftelsen Robin Hood Huset
ingrid@robinhoodhuset.no

Klassekampen 28. juni

Gir wifi kreft eller dårlig kritisk sans?

FORSKNING
Marit M. Simonsen

Vitenskribent Bjørn Vassnes rullet seg i salatåkeren i gårsdagens sak om wifi og kreft. Han har hoppet på uttalelsen til en enkelt forsker, heller enn å vente på hele bildet.

Vassnes' sak lener seg tungt på én mann: Professor Anthony Miller som er rådgiver for WHO's kreftforskningsenhet har sagt at

«gruppe 1 kreftfremkallende for mennesker».

Dette høres jo skummelt ut. Men akk, uten WHO og en ferdigstilt rapport i ryggen kan ikke Millers utsagn tillegges særlig vekt.

Men Vassnes er jo ikke helt alene. Han trekker også frem den mye omtalte Interphone-studien, og de svenske forskerne Hardell og Carlberg. Interphone fortjener noe omtale, for hovedfunnet var at det ikke er noen kobling mellom mobiltelefoner og kreft. Men storbrukere (som sa de ringte tolv timer om dagen) ble vist å ha økt risiko for hjernekreft, og moderate mobilbrukere hadde redusert risiko. Slike funn tyder på at resultatene kan ha kommet av systematiske

skjevheter. Hardells forskning regnes også som avvikende i kreftforskningen, og må vektas mot alt annet.

Men så, om Miller har rett og wifi hører hjemme i gruppe 1, hva betyr så det? IARC fortjener en smekk de også, for å ha laget et inndelingssystem som er så innmari forvirrende. IARCs gruppesystem angir nemlig ikke hvor farlig noe er.

Gruppe 1 rommer stoffer som menes å ha tilstrekkelig evidens for å være kreft-

fremkallende. Det skilles imidlertid ikke på hvor kreftfremkallende noe er. Gruppe 2 rommer dem som er muligens eller sannsynligvis

kreftfremkallende, mens gruppe 3 er dem vi ikke vet nok om. Er det tilstrekkelig påvist å ikke fremkalle kreft, havner det i gruppe 4.

Derfor er både asbest, hiv og bacon i gruppe 1. Vi vet sikkert at de kan fremkalle kreft, men omfang og risiko for å rammes varierer sterkt.

Vassnes kobler krefttrisikoen til bekymring for digitale mediers forstyrning av læring og spør hvorfor det haster å pushe nettbrett på de små. Det haster mer å gi Vassnes et kurs i kritisk tenkning og vitenskapelig metode.

Marit M. Simonsen, vitenskapsskribent
marit.simonsen@gmail.com